

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (D. Dulghieru, G. Dașchevici, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de către Oleg Potîrniche,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Oleg Potîrniche împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 iunie 2021 Oleg Potîrniche a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiție al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantul Oleg Potîrniche a indicat că, a activat la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în funcția de șef al serviciului juridic în perioada anilor 2000-2012. Conform deciziei comune a administrației CFM și a Federației Sindicatelor Feroviarilor din RM din 25 februarie 2003, încăperile nelocuibile nr. 7-12 din str. Iuri Gagarin 13, mun. Chișinău au fost trecute din categoria de nelocuibile în locuibile și i-au fost repartizate pentru reamenajare ca spațiu locativ.

Susține reclamantul că, prin decizia Consiliului municipal Chișinău din 01 mai 2003 i s-a permis să reamenajeze încăperile nominalizate ca spațiu locativ, pe cont propriu, conform normelor arhitecturale, antiincendiare și tehnico-sanitare. Apartamentului nou -format i s-a atribuit adresa poștală str. Iuri Gagarin, 13, ap. 53.

Astfel, la data de 29 iulie 2003 i-a fost eliberat ordinul de repartiție pentru acest bun imobil, indicând că toate lucrările de reamenajare ale încăperilor nelocuibile au fost efectuate pe cont propriu din mijloacele financiare ale reclamantului.

A indicat că, în conformitate cu legislația în vigoare, prin contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată din 20 august 2009, vânzătorul - Consiliul municipal Chișinău a vândut, iar Oleg Potîrniche a cumpărat ap. nr. 53, fostele încăperi nelocuibile nr. 7-12 din str. Iuri Gagarin 13, mun. Chișinău, achitând costul contractului. Astfel, după înregistrarea contractului menționat la OCT Chișinău, a devenit în mod legal și transparent proprietarul acestui bun imobil.

Relevă că, în perioada anilor 2010-2013 procuratura de transport a examinat sesizarea, tendențioasă și cu rea-credință a CFM cu referire la pretensele acțiuni ilegale la dobândirea ap. 53 din str. Iuri Gagarin, 13 mun. Chișinău. În cadrul anchetei efectuate nu au fost stabilite careva ilegalități la vânzarea-cumpărarea apartamentului dat. Precizează că, ulterior în anii 2013-2014 și Procuratura sec. Centru, mun. Chișinău, Inspectoratul de Poliție Centru în cadrul anchetelor efectuate tot la sesizările tendențioase și cu rea-credință, repetate, ale CFM, de asemenea, nu au stabilit careva ilegalități la vânzarea-cumpărarea apartamentului.

Dar, fără a exista un viciu fundamental și circumstanțe noi, procurorul ierarhic superior, abuziv și ilegal, a dispus redeschiderea urmăririi penale și la 20 mai 2014 Procuratura sec. Centru, mun. Chișinău, în lipsa vădită a elementelor constitutive ale infracțiunii, ilegal a pornit împotriva sa cauza penală nr. 2014011038 pe art. 190 alin (5) Cod penal - infracțiune clasificată ca fiind deosebit de gravă.

De asemenea, la 04 iunie 2014 Procuratura sec. Centru, mun. Chișinău, la sesizarea tendențioasă și de rea-credință a CFM, în lipsa vădită a elementelor constitutive ale infracțiunii, ilegal a pornit împotriva sa cauza penală nr. 204018086 pe art. 310 alin (1) Cod penal.

Reclamantul susține că la data de 17 iulie 2014 ilegal a fost recunoscut în calitate de bănuit în cauza penală nr. 2014018086 pe art. 310 alin. (1) Cod penal cu aplicarea măsurii preventive sub formă de declarație de a nu părăsi localitatea și țara.

La 25 iulie 2014 reclamantul informează că ilegal a fost recunoscut în calitate de bănuit în cauza penală nr. 2014011038 pe art. 190 alin. (5) Cod penal cu aplicarea ilegală a măsurii preventive sub formă de declarație de a nu părăsi localitatea și țara.

Reclamantul susține că la 08 octombrie 2014 ilegal a fost pus sub învinuire pe art. 190 alin (5) și art. 310 alin. (1) Cod penal cu aplicarea ilegală a măsurii preventive sub formă de declarație de a nu părăsi localitatea și țara.

Reclamantul specifică că, la 06 noiembrie 2015 a fost scos de sub urmărire penală pe art. 310 alin. (5) Cod penal. Ulterior, la 07 decembrie 2015 procurorul a decis învinuirea sa tot în această cauză penală, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal - infracțiune clasificată ca fiind deosebit de gravă.

Ulterior, a menționat reclamantul că la 30 noiembrie 2015 procurorul sec. Centru, mun. Chișinău a trimis cauza penală nr. 2014011038 de învinuire a sa pe art. 191 alin.(5) Cod penal cu rechizitoriul întocmit la 07 decembrie 2015, adică post-factum, în instanță de judecată cu menținerea în privința sa a măsurii preventive sub formă de declarație de a nu părăsi localitatea și țara.

Reclamantul a comunicat că, în cadrul dezbaterii cauzei în instanța de judecată, procurorul a pledat pentru condamnarea sa și pentru aplicarea în privința sa a pedepsei cu închisoarea pe un termen de 15 ani în penitenciar de tip închis și încasarea în beneficiul CFM a sumei de 498.113 lei cu titlu de prejudiciu material.

A declarat că, conform certificatului prezentat de către CFM, suma de 498.113 lei cu titlu de pretins prejudiciu material se referă la întregul bloc locativ de pe str. Iuri Gagarin 13, dar nu la ap. 53.

A relatat că, prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 noiembrie 2017 a fost achitat, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar învinuirea este neîntemeiată.

A informat că procurorul a depus apel, iar CFM s-a alăturat apelului depus împotriva sentinței de achitare din 16 noiembrie 2017, respectiv în apelul său procurorul a pledat pentru rejudecarea cauzei și condamnarea lui Oleg Potîrniche cu aplicarea în privința lui a pedepsei cu închisoarea în penitenciar de tip închis și încasarea în beneficiul pretinsei părți vătămate a sumei în proporții deosebit de mari de 498.113 lei cu titlu de prejudiciu material.

Judecând apelurile, la 07 noiembrie 2018 Curtea de Apel Chișinău, deși, constatând că reclamantul a acționat legal, a pronunțat decizia de condamnare a lui Oleg Potîrniche pe art. 196 alin. (4) Cod penal la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni și încasarea în beneficiul pretinsei părți vătămate a sumei în proporții deosebit de mari de 498.113 lei cu titlu de prejudiciu material, recalificând fapta în ultimul moment, în camera de consiliu.

A invocat că, judecând recursul împotriva acestei decizii, la 18 iunie 2019 Curtea Supremă de Justiție a casat-o cu dispunerea rejudecării cauzei.

Astfel, prin decizia din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a menținut sentința de achitare a lui Oleg Potîrniche a Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 noiembrie 2017.

Prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 27 ianuarie 2021, s-a decis inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procuror, pe motiv că este vădit neîntemeiat, în acest fel, sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 noiembrie 2017 privind achitarea reclamantului a devenit irevocabilă.

Informează reclamantul că, în rezultatul și în legătură directă cu urmărirea penală ilegală, tragerea ilegală la răspundere penală, punerea ilegală sub învinuire, examinarea cauzei în instanțele de judecată și condamnarea ilegală, subiectiv și ilegal i-a fost încetat dreptul de acces la secretul de stat și a fost ilegal eliberat din funcția publică de conducere, încălcându-se grav art. 43, 54 (4) din Constituție, referitoare la proporționalitate, or i s-a adus atingere și restricție dreptului la muncă, demnității, securității și stabilității raporturilor de muncă, i-a fost lezată onoarea, demnitatea și reputația profesională, i-au fost provocate grave suferințe psihice, fizice și morale.

Relevă că, în procesul examinării în instanțele de judecată a cererilor sale cu privire la restabilirea la locul de muncă, de la care a fost eliberat ilegal și tendențios, angajatorul și reprezentanții lui tot timpul au invocat împotriva sa, cu rea-credință condamnarea sa ilegală. Totodată, din cauza urmării penale ilegale și condamnării penale ilegale, rezonanței acestui fapt, nu poate să se angajeze la lucru, fiind exclus, ilegal și abuziv, pe parcursul anilor, de la participarea la numeroase concursuri, invocându-se lipsa reputației ireproșabile în legătură cu procesul penal, destituirea din funcția publică, neîntrunirea condițiilor, etc. Indică că, la moment este șomer, fără surse de existență pentru sine și familia sa.

Reclamantul a depus la Procuratura Generală solicitare privind prezentarea scuzelor oficiale, dar nu a primit niciun răspuns.

De asemenea, menționează că, la 03 ianuarie 2020 și la 10 iunie 2020 a depus la Procuratura Generală sesizări privind acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală,

ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în această cauză penală în privința sa, la care nu a primit niciun răspuns.

Solicită reclamantul încasarea compensației cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în valoare de 10.000 euro, încasarea compensației cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești pentru violarea dreptului la o anchetă efectivă în valoare de 5.000 euro, încasarea compensației cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești pentru violarea dreptului la libertate și la siguranță, nerespectării principiului egalității armelor și contradictorialității, prevăzut de Constituție și de art. 5 CEDO în sumă de 30.000 euro, încasarea compensației cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești pentru violarea dreptului la un proces echitabil în sumă de 7.000 euro, încasarea compensației cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești pentru violarea dreptului de a nu fi pedepsit fără lege, în valoare de 10.000 euro, încasarea compensației cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești pentru violarea dreptului la respectarea vieții private în valoare de 10.000 euro, încasarea compensației cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești pentru violarea dreptului la protecția proprietății în valoare de 6.000 euro, încasarea compensației cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești pentru violarea dreptului de a nu fi judecat de două ori, în cuantum de 6.000 euro, încasarea compensației cu titlu de prejudiciu material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în valoare de 10.000 euro, precum și obligarea organelor responsabile să-i prezinte scuze oficiale pentru erorile și acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești pentru prejudiciul moral și material cauzat.

Prin hotărârea din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins acțiunea ca neîntemeiată, instanța de judecată stabilind că la caz nu sunt întrunite condițiile speciale reglementate de art. 3 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Nefiind de acord cu hotărârea din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la data de 22 august 2022 Oleg Potîrniche a contestat-o cu apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Oleg Potîrniche, s-a casat hotărârea din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri de admitere în parte a acțiunii. S-a încasat în bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Oleg Potîrniche suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. În restul pretențiilor, cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Potîrniche s-a respins ca neîntemeiată.

Cu referire la acțiunea lui Oleg Potîrniche, instanța de apel, a indicat că, contrar

poziției Ministerului Justiției și concluziilor primei instanțe, reclamantul este în drept de a pretinde repararea prejudiciului cauzat în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești, or în privința ultimului a fost pronunțată o sentință cu privire la achitarea acestuia în temeiul art. 390 alin. (1) lit. c) CPP, pe motiv că fapta sa nu întrunește elementele constitutive a unei infracțiuni, ceea ce constituie un temei al reabilitării persoanei.

Instanța de apel a menționat că în privința lui Oleg Potîrniche a fost aplicată interdicția de a părăsi țara, având calitate de bănuț și apoi învinuit în cadrul cauzei penale, pornită în baza unor probe acumulate de organul de urmărire penală, potrivit ordonanței din 01 octombrie 2014, cu condamnarea ulterioară prin decizia din 07 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, iar prin decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost achitat irevocabil, pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive unei infracțiuni.

Astfel, la caz, instanța de apel a reținut că temeiul în baza căruia a fost achitat reclamantul este prevăzut la art. 275 alin. (3) CPP și reprezintă un temei de reabilitare prin prisma art. 390 alin. (1) lit. c) CPP și în temeiul art. 6 lit. a) din Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 și acesta este în drept de a-i fi reparat prejudiciul, or prin aplicarea în privința lui a măsurii cu privire la interdicția de a părăsi țara, i-au fost încălcate drepturile fundamentale garantate de art. 5 CEDO – dreptul la libertate și siguranță.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, în legătură cu intentarea în privința lui Oleg Potîrniche a procesului penal, a fost privat inclusiv de dreptul la muncă, dat fiind faptul că prin ordinul Agenției Rezerve Materiale nr. 161-p din 08 august 2016 au încetat raporturile de serviciu cu acesta până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive.

Din aceste considerente, Curtea de Apel Chișinău a considerat că Oleg Potîrniche este în drept să solicite încasarea prejudiciului în temeiul art. 6 lit. a) din Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998.

Instanța de apel a specificat că măsurile întreprinse de organul de urmărire penală au fost îndreptate întru elucidarea tuturor circumstanțelor importante pentru cauza penală, în scopul aflării adevărului și acumulării probelor, deși faptul inexistenței în acțiunile reclamantului a elementelor infracțiunii, demonstrează că, acțiunile organului de urmărire penală și ale instanței de judecată și anume: urmărirea lui penală, aplicarea reclamantului a măsurii preventive de interdicție de a părăsi țara, cu condamnarea ulterioară al acestuia, nu au fost necesare și rezonabile, or lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile reclamantului nu permite într-un mod legal aplicarea măsurii preventive, cât și urmărirea penală a reclamantului pentru o perioadă de aproximativ 14 luni, precum și aflarea cauzei penale pe rolul instanțelor de judecată pe o perioadă de circa 61 luni.

Cu referire la cerința reclamantului privind încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a accentuat că la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că, despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

Instanța de apel a specificat că, conform prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, mărimea

compensației pentru repararea prejudiciului moral se determină de instanța de judecată luându-se în considerare: - gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă – în speță, Oleg Potârniche a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal, infracțiune deosebit de gravă, pentru care este prevăzută pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen ce depășește 12 ani; - caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată – la caz, acțiunile organelor urmărire penală, ale procuraturii și ale instanței judecătorești au fost contrare drepturilor fundamentale garantate de art. 5 CEDO – Dreptul la libertate și siguranță; - rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei, natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei. La momentul pornirii urmăririi penale, Oleg Potârniche era angajat în cadrul Agenției Rezerve Materiale în calitate de șef al Direcției juridice, fapt ce a generat încetarea raporturilor de muncă cu angajatorul; - durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată. În speță, urmărirea penală a fost efectuată pe parcursul unei perioade de mai mult de 1 an – din 25 iulie 2014 pînă la 09 decembrie 2015, iar pe rolul instanței cauza sa aflat circa 5 ani din 09 decembrie 2015 pînă la 27 ianuarie 2021; - în urma aplicării măsurilor preventive, Oleg Potârniche nu a fost privat de libertate, însă în privința acestuia a fost instituită măsura preventivă privind obligarea de a nu părăsi țara.

Analizând circumstanțele expuse, instanța de apel a conchis că, luând în considerație suferințele psihice suportate de către Oleg Potârniche în urma tragerii ilegale la răspundere penală, aplicării ilegale a măsurii preventive sub forma obligației de a nu părăsi țara, iar ulterior condamnării acestuia, gradul trăirilor negative și disconfortul suportat odată cu supunerea acestuia urmăririi penale, consecințele produse familiei, de stresul precum și de efectele psihice provocate, compensația bănească în mărime de 94.000 euro pretinse de către reclamant, este una disproporțională și excesivă în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

În acest sens, instanța de apel a apreciat că suma de 50.000 lei corespunde cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de reclamant, este rezonabilă, proporțională în raport cu criteriile stabilite la caz și corespund circumstanțelor cauzei.

Cu referire la cerința apelantului/reclamant privind repararea prejudiciului material în sumă de 498 113 lei, ce constituie suma calificată și indicată în rechizitoriu ca prejudiciu material cauzat de către reclamant în urma pretinsei acțiuni de delapidare conform art. 191 alin. (5) Cod penal și suma de 10 000 euro, instanța de apel a apreciat-o neîntemeiată, dat fiind că acesta nu reprezintă un prejudiciu real cauza reclamantului, fiind doar un criteriu estimativ al cuantumului prejudiciului pretins cauzat, ce ține de latura obiectivă a infracțiunii incriminate. Mai mult, reclamantul nu a probat suportarea căruiva prejudiciu material în acest sens, iar din lucrările dosarului nu se atestă restituirea/achitarea acestuia, fiind ulterior achitat.

La 08 iunie 2023 Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material ce țin de repararea prejudiciului cauzat prin pretinsele acțiuni ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, or, nu orice acțiuni ale organelor de urmărire penală și judecătorești atrag răspunderea statului, ci

nemijlocit cele constatate expres ca ilegale. În vederea invocării Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, accentuează că este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept. Instanța de apel urma să învedereze expres care anume acte, ce indică ilegalitatea măsurilor întreprinse, este în măsură să justifice răspunderea statului. Iar, la materialele cauzei nu există niciun act procedural definitiv și irevocabil prin care s-a stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

Prin referința din 28 august 2023 intimatul Oleg Potârniche a solicitat respingerea recursului și admiterea integrală a acțiunii.

În referință Oleg Potârniche a indicat că, compensația bănească acordată prin decizia din 05 aprilie 2023 nu poate constitui o satisfacție echitabilă și rezonabilă și deci, nu poate atenua suferințele fizice și psihice suportate, solicitând emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii. A argumentat că în privința sa au fost aplicate ilegal măsuri preventive, a fost atras ilegal la răspundere penală, a fost condamnat ilegal, eliberat ilegal de la lucru, precum și în urma altor acțiuni care i-au limitat drepturile fundamentale și i-au provocat grav prejudiciu moral și material.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va consider referința depusă de către Oleg Potârniche drept un recurs.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Verificând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile depuse de Ministerului Justiției al RM și de Oleg Potârniche sunt inadmisibile, pentru motivele ce succed.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității recursului constă în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 05 aprilie 2023 și expediată în adresa Ministerului Justiției al RM, precum și în adresa lui Oleg Potârniche la data de 22 iunie 2023 (f.d.21 vol. II). Date care să confirme recepționarea de către recurenți a deciziei motivate a instanței de apel la materialele dosarului lipsesc. Prin urmare, recursul declarat de către Ministerul Justiției al RM la data de 08 iunie 2023, precum și recursul depus de Oleg Potârniche (conținut în referința din 28 august 2023) se consideră a fi depuse în termen.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din analiza recursului declarat rezultă că Ministerului Justiției al RM a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2) c) din Codul de procedură civilă.

Oleg Potârniche nu a indicat niciun temei nici de fapt, nici de drept, care să răstoarne soluția instanței de apel, apreciată de către instanța de recurs ca fiind legală și întemeiată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432, alin.(2) c) – interpretarea eronată a legii, nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursurilor, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu a stabilit.

În acest context, Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

În speță, Completul de judecată menționează că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, Completul de judecată reține că argumentele invocate de către Ministerul Justiției al RM și de Oleg Potârniche nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursurile declarate de către Ministerului Justiției al RM și de Oleg Potârniche ca fiind inadmisibile.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Ministerului Justiției al Republicii Moldova și de către Oleg Potîrniche împotriva deciziei din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă